

Kofradi´rako deia

Eguna zabaldu ordurako, Simon´eri Kofradiako etxera joateko deia egin eutsen mutiltxo baten bitartez.

Txaluparik geienak itxasora urten ziran egunagaz batera.

Ikusi zitun Simon´ek batzuk, kalean bera, porturako mailla-dietan bera, trasku otzean, tretzak otzaran sartuta esku baten, etalepotik zear sokakin lotuta mundillak dindilizka.

Berdel edo txitxarrotara joiazan, arrain orrein sasua zalako, eta kanpora joateko, atako bandan ibilteko, egualdi ziurak ezegozalako.

Deilariak erabagiten dabe ori. Diru kontu eta abarretan sartzen ez ba dira be, eskubide andiak eukiten dituez deilariak itxasoetako ibillerei buruz.

Domu-santuru egunetan cukiten dituen batzar nausietan aukeratzen dira. Euren zeregiña itxasora urtetea komeni dan edo ez urten aurretik erabagitea izaten da, edo ta itxasoan dagozanetan, ekaitzen bat oartuten ba. da, erritarrei bandera jasoaz etxera biurtu bearra adierazi eta abar.

Geienetan iru izaten dira, erabagia artzeko eztabaida barik, eta batek edo bik emoten daben indarrez baiño ziurrago artueta bete eragiteko.

Besperan gertatu zana amaitu orduko, batzar bat euki eben irurak eta gau-lenean amaitu.

Danak, ao batez, eta bildurra sartu eragitearren batez be, Simon´eri aldi baterako itxasorako baimena kentzea erabagi eben. Arrantzale on eta jakintsua zala ezagutzen eben, baiña bakarrik geratutean, eta beste ontzietan tokirik ez eukitean, eukan bateltxoan oraindik arrokeri asko egitekotzat etsi eben, eta, ori, bere onagaitik eta erriaren mesedean, ebagi bear zala uste izan eben.

Ez eban orrelakorik pentsatu Simon´ek ara joateko deia artu ebanean.

Miñik artu ete eban paperen bat beteteko izango zalakoan joan zan, eta origaitik, astiz joan be.

Kofradietan ogibidea daukenak, maiordomuak kenduta, geienak erdi gaixoak izaten ziran, itxasorako gaitasuna makalduedo galduak. Orretan, «mollako» arduretan emoten eutsen zeregiñen bat, eta nai ta irabazirik euki ez, batzen zituen arrain eta eskupekoak onuragarri izaten ziran eurentzat.

Arrantzaleak ba eukezan babes batzuk, laguntasun batzuk, euren erabide eta jokabidean.-Y

Antxiñetatik etorkiezan lagungarriak.

Gure errietako Kofradien istoria irakurten danean, XIVgarren gizaldi inguruan ezagutzen dira ortazko batzarrak, eta aurrez idatzi barik oituraz erabilten ziran legeak batu ta idatzita lagatean, argi irakurten da lege orreik antziñetatik ezagutzen ziran oituren ondorenak zirala, gitxienez bosteun urte aurretik edo geiago, orduko paperetan irakurten dan lez.

Oitura orrein artean, itxasoko alkar laguntzagaz batera, itxas ondorenez gaitasuna galduta legorrean bizi bear eben alargun, umezurtz, gaixo eta eragozpendunentzako laguntzak be aitatzen ziran.

Umezurtzak eta alargunak, ez-bearraren edo gertaeraren urtean, txalopatik jasoten eben itxasoan ebiltzanak aiña «partilla»edo lan-irabazia, urte betean. Andik aurrera «miseria» kentzekoaiña ez zan laguntasun bat emoten eutsen, Kofradian saltzen zanarraiñen eunekotik, Kofradiak bere eskubideen orde batzeneban dirutzatik zerbait.

Eta gaixo egonarren zerbait egin eikien artean aukeratzen zituen Kofradiako zaindari, begirale eta abar. Oneik, .geienetan, txalopak arraiñagaz sartzen ziranetan emoten eutsen arrain laguntasunagaz bizitzen ziran.

Kofradiko zuzendaritzako batzordekoak itxasora joan bearizaten eben lez, legorreko begirale orreik eukiten eben gauzaklotsaz eroan edo bete eragiteko ardura.

Oneitako bat zan Paulo. Argal, zorrotz, ipar, kolore ori, begiak be zuzen euki eziñekoa.

Ez dakit zegaitik «Ozkil» deituten eutsen berari, nai ta endaz eta familiz «Kolaio»nekoa izan.

«Ozkil» otzakiletik etorkion deitura izan eikean. Edo ta bere txatxarkeri, zitalkeri edo esne txarretik.

Dana dala, Simon Kofradiara joan zanean, an egoan Paulo, eta bigunkeriz edo errukiz esan barik, arrokeriz asi jakon:-Zer? Atzoko estutasunagaz pozik?

-Olakoak ondo ikusten dituana, lebatza baiño kolaio txisatia ziurrago.

-**Mcildebalak** jota ibiltzen diranekaitik be zerbait esan lei.-Iparra artu baino len itxasoari txis egin eutsenakaitik bezer kontatu batu lei.

-Ez zaizala jo nire gaixoak.

-Batzun alperkeriak be ez naiala denporak baiño **len ~.....detu.**

Dana dala, kopletan ibili barik. Zer nai dozue jakin?-Zeu zara, zeu, jakin bear dozuna.

-Zer?

-Ba saioa zala zuri eskarmentu on bat emoteko.

-Zegaitik? Origaitik?

-Batek baino geiagok pentsatuko dau gaur ori.

-Ori da dakastazun egun ona?

-Merezi be batzuk egun onik?

-Txotxolo alu ori. Onetarako zaitugu Kofradian? Esan bein: Zetara ekarri edo deitu nazue?

-Ba boletoa Kofradiara ekarteko jakin erazteko.

=Zetarako?

-Nik ez dakit, baina **eilien** lagateko. Kontzeko izango da.-Niri boletoa kendu, itxasorako baimena kendu? Ez dago ortarako bizarririk.

-Ez **diarduzuba** sarri-sarri arrantzale eta erritar guztiak arrautzak eztarrian dituela ipinten?

-Bragetatik golpe egiten ba dautsut zurerik ez da igok, eztarrira, jakin?

-Esatekoa esana dago.

-Neuk diñotzut emen ez dagola **barrabllik** niri, itxasora joatea galerazoten daben bandera gorria eskeita ez dagon egunetan, nai dodanean urten eta joaten galerazoko daustanik.

-Deilarien agindua da.

-Obeto egingo leuke itxasoetan denpora geiago sartu, mendebal usaiña artzen asi orduko tatarrez ontzi guztiak etxera ekarten arduratu baiño. Orrelaxe duaz gero gure gauzak. Atzeari begira. Illean egunik erdiak etxean egonda, emengo «arri-alperrei» nundik jaten emon?

-Eta zer da obe, arri alperra izatea ala bizarrak urteten asibako Mutil errukarriak itxas ondoetara bialtzea?

-Zeñegaitik diñozu ori?

-Zuk diñozuzan arri alperrak ez dakielakoan zirikadak noraduazan igarten?

-Ozkil alu ustela! Sekula zeure bizitzan alperkeriz berorikbe jan ez dozun orrek, niri esan mutillak itxas ondoetara bialtzen dodazala?

-Arrokeriak eragiten dautsu dana.

-Okotzeko bat emoten ba dautsut!

-Lotsa daukazu atzoko arratsaldea ikusita, gaur era onetan etorri eta orrela txakurtuteko? Nun euki zenduzan bart gauratara nai dozuzan indarrak?

-Berbarik be geiago ez egin, depuntuen kolore ori lur kolorean biurtuta lagatea nai ez ba dozu.

Eta bere bostean berbetan, Simon aldenduten asi zan, baiña atetik urten orduko barrero sartu eta beste ekiñaldi bat artzen asteko itxuran.

Kofradiako atetik kaleratu zanean, Paulo´k, kalekoak be entzuteko eran edo entzun eragin naian, deitu eutsan:

-Eta boletoa zer?

-Boletoa neurea da, neuk nai dodanean egin eta itxasoetan komeni jatan lez ibilteko, eta zu lako jan txakurrentzat Kofradiari dirua ekarteko.

Simon, gaiztua, apana eta zitala bazan be, egia da Kofradiari, bere alegiñean, iñok baiño diru geiago emon eutsala arrantzaten ekianaren ondorenez, eta origaitik, esanalak esan, ango langilleak ez euken adorerik eta garrik bere jardurlel garratz erantzuteko.

Gaiñera bera izango zan, erriko eleizan, kandela lodiakeroaten edo ta eleizako banderak eroaten lenengo agertukozana, eta «parkatu Jauna» esateko orduan, argien eta adoretuen esango ebana be.

Orretan laga bearreko zan, beste gauzetan bere izakera ala-koxea ba zan be.

Irakurle: Agurtzane Zubikarai, Irakaslea - Ondarru